

Werken aan begrijpelijke taal

André Verburg

**Waarom werken aan begrijpelijke taal
gewoon je werk is 1:**

Modern gezag

Wie van u voelt zich eigenlijk
een gezagsdrager?

Opmerking 1: Nederland is een high-trust samenleving

Opmerking 2: Gezag is niet meer automatisch (moet "verdiend" worden)

Vreemde combinatie:

high-trust samenleving

gezag is niet automatisch

opmerking 3:

- tot jaren '60/'70: primair institutioneel gezag, persoonlijk gezag als afgeleide
- nu: persoonlijk gezag veel meer op de voorgrond, institutioneel gezag meer als afgeleide

Als gezag verdiend moet worden, als persoonlijk gezag voorop staat, moet modern gezag transparant, responsief en communicatief zijn.

In dialoog met burgers maakt de gezagsdrager duidelijk dat hij hen serieus neemt (zowel juridisch als menselijk) en geïnteresseerd is in hun belangen.

=> omgekeerd: de burger wil zien dat jij geïnteresseerd bent in hem en je best doet om hem 'mee te nemen' in een proces.

Vergelijk bezoek aan de huisarts

En dat geldt voor alle gezagsdragers!

Waarom werken aan begrijpelijke taal gewoon je werk is 2:

Vier lagen van communicatie

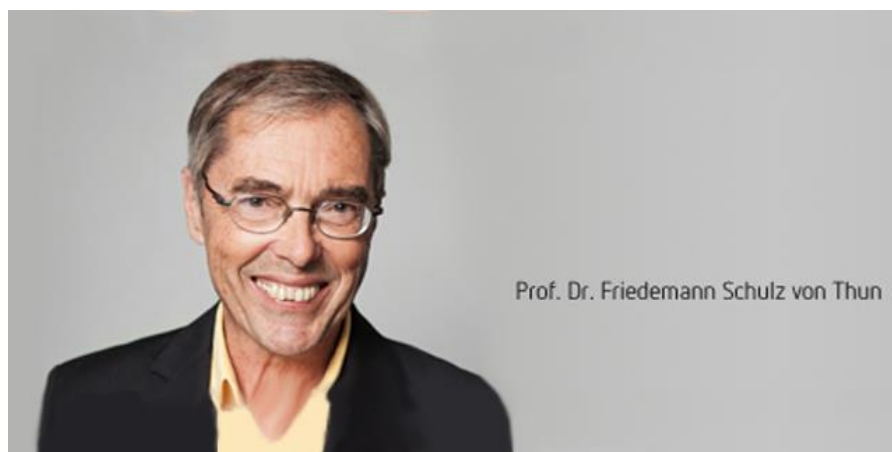

GEBRUIKER CENTRAAL
Voor een gebruiksvriendelijke overheid

taal:
unie

direct duidelijk
heldere overheidscommunicatie

Bron: Friedemann Schulz von Thun, *Hoe bedoelt u?* 1977 (herdruk 2010)

DE SPELD

Rechtspraak ex nunc ontdaan van juridisch jargon

Klassieke scholing niet langer conditio sine qua non

29 april 2014 door Joseph van Kekerdom en Thomas Hogeling

Gerechtshoven gaan hun publicaties per direct ontdoen van jargon. De facto betekent dit dat ex nunc de modus operandi is dat wetteksten en gerechtelijke uitspraken in begrijpelijk Nederlands gesteld moeten zijn; een novum.

Marcus Flavius, woordvoerder van de Rechtbank Amsterdam: “Ab initio schreef menig bona fide rechter uitspraken vol juridisch jargon, ik stel dat er een causaal verband bestaat tussen die taal en het groeiende onbegrip bij de vaak toch nihil of hooguit partiëel geschoolde veroordeelden. A priori is daar niets mis mee, maar het gaf de jurist toch onbedoeld een primus inter paresgevoel. Ipso facto is het door de wetgever aanhangig gemaakte wetsvoorstel om – rebus sic stantibus – in de lege lata eenvoudiger taalgebruik te bezigen bekrachtigd. Een vonnis in ex tunc bewoordingen zal voortaan de jure niet ontvankelijk worden verklaard.”

Voor de rechterlijke macht zal met de nieuwe regels te maken krijgen, denkt Flavius: “Mutatis mutandis zullen de teksten voor de burger primair wellicht iets transparanter worden. Nu is dat geen reformatio in peius, maar subsidiair zullen rechters en advocaten ambtshalve de vox populi tot hun taal moeten maken, want ook hier geldt: lex dura sed lex. Ook al is het de voorzitter van de Hoge Raad die onder het mom van errare humanum est een jurisme bezigt met het idee het verdict wat op te leuken, het aloude quod licet lovi non licet bovi geldt echt niet meer.”

Hoofdredactie De Speld <redactie@speld.nl>

aan mij ▾

wo 30 apr. 2014 18:12

Beste André,

Het is schitterend toeval. Fijn dat we uw strijd voor de goede zaak hebben kunnen bekrachtigen.

Als wij ooit wegens smaad bij u in de rechtszaal komen te zitten, hoop ik in heldere taal veroordeeld te worden.

Met vriendelijke groeten

Jochem van den Berg

De Speld

MOTIE VAN HET LID GROOTHUIZEN C.S.

Voorgesteld 22 november 2018

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het taalgebruik dat de rechterlijke macht in uitspraken gebruikt voor veel mensen lastig te begrijpen is;

overwegende dat hierdoor een kloof tussen de rechterlijke macht en de samenleving kan ontstaan;

overwegende dat het wenselijk is om meer begrijpelijke taal in rechterlijke uitspraken te gaan gebruiken;

constaterende dat de rijksoverheid om deze kloof met de samenleving te verkleinen het B1-taalniveau hanteert;

verzoekt de regering, met de Raad voor de rechtspraak de mogelijkheden te gaan bespreken om meer begrijpelijke taal in rechterlijke uitspraken te gaan gebruiken en de Kamer per brief over deze mogelijkheden te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

Groothuizen
Van der Graaf
Van Dam
Van Oosten

**Waarom werken aan begrijpelijke taal
zo moeilijk is**

Wat je wel weet (en je in de weg zit)

- Genrekennis: ik weet hoe 'een besluit' of 'een uitspraak' eruitziet
- Gewoonte: zo heb ik het geleerd (probeer dat thuis eens)

Wat je niet weet (en je belemmert)

- Wie is mijn lezer?
- Wat maakt mijn teksten moeilijk?
 - Woordniveau ('zien op', 'betreffen', 'verschoonbaar')
 - Zinsniveau (naamwoordstijl)

EINDE